

Arkivsak: 18/00407-16

Saksdokumenter:

BM 35.1.1/18 Taushetsplikt, avvergeplikt og meldeplikt

BM 35.1.2/18 Meldeplikt etter barnevernloven for ansatte i Den norske kirke

BM 35.7/18 Notat – krav om medlemskap ved fast tilsetting som prest

Tilsyn, ledelse og arbeidsgiversaker

1. Taushetsplikt, avvergeplikt og meldeplikt
2. Bispemøtet som læreorgan
3. Regler for vilkår for ordinasjon
4. Kommunikasjon mellom biskop, proster og kirkeverger
5. Biskopenes uttalelser
6. Fortrinnsrett ved ledig stilling
7. Nådens fellesskap – tilsetting som prest

Forslag til vedtak

Sakene ble tatt til orientering. Det ble fastsatt veiledende retningslinjer for saksbehandling når Bispemøtet behandler læreklager etter forskrift fastsatt av Kirkemøtet. Det var videre enighet om vurderingskriterier for hvilke stillinger som gir grunnlag for ordinasjon, samt at det skal utvikles en mal for ordinasjonssamtalen.

Når det gjelder medlemskapskravet ved tilsetting av prest, vil Bispemøtet uttrykke ...

Saksorientering

Bakgrunn

1. Taushetsplikt, avvergeplikt og meldeplikt

-vedlegg: eget notat.

Hamar biskop reiste våren 2018 en diskusjon knyttet til taushetsplikt, med spørsmålet om prester også burde inkluderes i listen over de som har meldeplikt ihht barnevernlovens §6-4. Innleggene som fulgte i etterkant av Hamar biskops forslag viser at det er et behov for å klargjøre hvilke regler som allerede er gjeldende, samt å se hvilke behov en inkludering av prester og andre kirkelig ansatte i Barnevernloven vil dekke og å vurdere hva

konsekvensene av det vil kunne være.

2. Bispemøtet som læreorgan

Det vises til sak BM 22/18. Kirkemøtet behandlet i 2016 sak om læreorgan for Den norske kirke, jf sak KR 9/16. Den norske kirkes lærenemnd ble med dette avvirket. I stedet er det fastsatt at Bispemøtet skal opptre som læreorgan ved læreklage mot en enkeltperson. Kirkemøtet fastsatte et eget reglement for Bispemøtets behandling av læreklager, se kap 6.3 i lovsamlingen.

På møtet i mai 2018 drøftet Bispemøtet hvordan slike saker skulle behandles og hvordan reglementet skulle praktiseres og presiseres.

På bakgrunn av behandlingen av sak BM 22/18 foreslås følgende vedtatt som en forpliktende tolkning av reglementet og dets anvendelse:

- Bispemøtet legger til grunn at læreklage kan reises mot en persons læreoppfatning slik den kommer offentlig til uttrykk.
- Samtale med biskopen, jf reglementets § 5, skal skje med den biskopen i det bispedømmet hvor personen gjør tjeneste.
- Avgjørelse om å behandle eller avvise en læreklage avgjøres av Bispemøtet i plenum.
- Dersom læreklagen gjelder Bispemøtets preses, vil preses fratret møtet og visepreses overta funksjonene til preses.
- Reglementet forstås slik at den innklagede, samt evt også dennes bisitter, kan tiltre møtet for å redegjøre for eget syn, men deretter fratret møtet i den videre behandling av saken.
- Oppnevning av eksternt sakkyndige, jf reglementets § 2, skjer av Bispemøtet i plenum etter at det er fattet vedtak om å anta en sak for behandling etter reglementet for læreklager.

3. Regler og vilkår for ordinasjon

Ordinasjon er regulert i tjenesteordning for biskoper §8, «biskopen beslutter om ordinasjon til prestedtjeneste..., etter i samtale å ha funnet kandidatene skikket for tjenesten». Videre står det i tredje ledd at «ingen kan ordineres eller vigles uten å være tilsatt i en ordnet kirkelig stilling som krever ordinasjon eller vigsling. I særlige tilfeller kan likevel kandidater som fyller vilkårene for tilsetning som menighetsprest, ordineres til feltpresttjeneste, tjeneste i kirkelige organisasjoner, utdanningsinstitusjoner og lignende etter nærmere regler fastsatt av Bispemøtet».

Særlige tilfeller for ordinasjon

Det er et visst antall av «særlige tilfeller» hvert år, der det er tvil om vilkårene for ordinasjon er oppfylt, men nærmere regler for dette er ikke fastsatt. Det har ført til en noe ulik praksis, og det er derfor behov for å få slike regler på plass. Dette også for å gjøre behandlingen av hvert enkelt tilfelle enklere.

Man må diskutere hva slags oppgaver som ligger til stillingene i de særlige tilfellene som kan gi grunnlag for ordinasjon. I tjenesteordningen er det spesifikt nevnt feltpresttjeneste, tjeneste i kirkelige organisasjoner, utdanningsinstitusjoner og lignende. Av disse må feltpresttjeneste anses som minst problematisk, da det som regel er snakk om presteoppgaver av omkring ett års varighet.

Mer utfordrende kan det være å kvalifisere de øvrige. Tenkes det slik at enhver type tilsetning i en kirkelig organisasjon skal kunne gi grunnlag for ordinasjon, eller må det nærmere presises hvilke oppgaver som tilligger stillingen. Det samme kan sies om

utdanningsinstitusjoner. Tenkes det på lærere ved (prestestudiet på de) teologiske fakulteter, evt lærere i teologiske fag? Skal det settes krav om presteoppgaver i tillegg til forskning- og undervisningsoppgaver, eller er det nettopp den teologiske lærergjerning i seg selv som er grunnlaget?

I tilfeller der ordinasjonskandidaten skal inn i en ordinær prestestilling med tidsbegrenset varighet (vikariat, prosjektstilling osv.), må man også diskutere om det skal fastsettes en minimumsvarighet på engasjementet for å bli ordinert. Vilåårene for ordinasjon må vurderes opp mot konsekvensene av å ikke ordinere, bl.a. behov for fullmakt.

Ordinasjonssamtalen

Biskopen er suveren i sin vurdering og beslutning om ordinasjon, og den kan ikke påklages. Ordinasjonssamtalen skal avgjøre om kandidaten er skikket til presteåjeneste, åndelig, faglig og personlig, men det er opp til hver enkelt biskop å legge opp samtalen. Det bør vurderes om det skal legges noen føringer for hva samtalen skal inneholde. Hva skal man ta opp og samtale om? Hva bør vektlegges i vurderingen av kandidatens skikkethet?

Oppsummerende

Det foreslåås følgende retningslinjer for vurdering av kandidat til ordinasjon:

- Ordinasjon er til presteåjeneste. Den som ordineres forutsettes derfor å ha en åjeneste som i vesentlig grad rommer en offentlig åjeneste med ord og sakrament.
- Åjeneste som gir grunnlag for ordinasjon må ha et omfang på minst 6 måneder i 100% stilling. Det forutsettes også at kandidatens perspektiv for presteåjeneste er av langsiktig karakter.
- Biskopens beslutning om ordinasjon er suveren og et uttrykk for kirkelig tilsyn. Til hjelp for kandidatens forberedelse, og for å fremme likebehandling og forutsigbarhet av kandidater som søker ordinasjon, utarbeides det en mal for gjennomføring av ordinasjonssamtalen. Malen er ikke uttømmende, men skal gi et tydelig bilde av ordinasjonssamtalens omfang og innhold.

4. Kommunikasjon mellom biskop, prost og kirkeverge

Hamar biskop innleder.

5. Biskopenes uttalelser

Det vises til sak BM 30/18. Saken var satt opp til behandling på bispemøtet 20. august 2018, men ble vedtatt utsatt til oktobermøtet.

Biskoper uttaler seg offentlig om en rekke saker. Sakene kan ha både lokal, nasjonal og internasjonal karakter, de kan handle om kirkelige og teologiske spørsmål, eller de kan være i forbindelse med bredere samfunnsspørsmål, gjerne også med en politisk aktualitet.

Det kan være behov for å samtale om enkelte momenter knyttet til praksis med offentlige uttalelser og engasjement. En slik samtale kan bla relatere til følgende momenter:

- valg av tema/sak/anledning
- valg av medium
- bevissthet om språk
- taktiske vurderinger

6. Fortrinnsrett – deltidsstillinger

Det er reist spørsmål om hva som gjelder av rettigheter og plikter ifm ansatte i deltidsstillinger som ønsker en større stillingsbrøk.

Etter arbeidsmiljølovens § 14-3 og hovedtariffavtalens §2.3.1 vil ansatte i deltidsstillinger har fortrinnsrett til andre stillinger i samme virksomhet, forutsatt at de er kvalifisert for jobben. Den norske kirke (rettssubjektet) er en nasjonal virksomhet, og rettighetene gjelder i hele virksomheten.

Dersom et bispedømmeråd oppretter en ny stilling i hel eller delt brøk, eller har ledighet i stilling, bør man undersøke blant ansatte i eget bispedømme om deltidsansatte ønsker utvidelse av stillingen (for Oslo, bør man også undersøke i Kirkerådet). Stillingen lyses da ut internt. Man har imidlertid ikke tradisjon for å søke nærmere ut i resten av virksomheten nasjonalt, med mindre det er oppgaver som kan løses fra annet sted via nett. Den enkelte deltidsansatte kan imidlertid kreve fortrinnsrett hvis man er villig til å pendle mellom bosted og jobb et annet sted.

Arbeidsgivers plikter er av en mer aktiv karakter ifm nedbemanning, men det er en annen problemstilling enn den som her er omtalt.

7. Nådens fellesskap – tilsetting som prest

-vedlegg: notat fra Kirkerådet

Både gjennom samtaler i Nådens fellesskap og direkte i henvendelse fra Metodistkirken er det reist spørsmål ved forståelsen av avtalen mellom Metodistkirken og Den norske kirke med tanke på tilsetting av prest i hverandres kirkesamfunn.

For en klargjøring av den gjeldende rettstilstand vises det til vedlagte notat fra Kirkerådet. I korthet er situasjonen den at det foreligger et generelt krav om medlemskap for å kunne tilsettes i fast stilling i Den norske kirke. Biskopen kan dispensere fra dette kravet, jf TOB § 11a, noe som har skjedd i flere tilfeller, bla kantor/organist-stillinger og enkelte stillinger innen trosopplæringen. Det vedlagte notatet fra Kirkerådet hevder imidlertid at det er en formell skranke mot å gi dispensasjon fra medlemskapskravet når det gjelder fast tilsetting som prest. Formell skranke eller ikke har det uansett ikke vært praksis å gi dispensasjon ved tilsetting i prestestilling.

Det spørsmålet som nå er aktualisert, er hvorvidt det er ønske om å endre gjeldende rettstilstand, eller ikke. Dette spørsmålet bør biskopene gi en uttalelse om. Saken skal opp til ny behandling i Nådens fellesskap i november 2018. Dersom det er ønske og vilje om å tillemppe regelverket i denne retning, må saken utredes grundigere og komme tilbake til Bispemøtet som en forberedt sak.